

HJERTESTILHED – STOP VOLD MOD BØRN

Københavns Kommune
Socialforvaltningen
Att: Nina Eg Hansen

Cc: Socialstyrelsens Task force, Borgerrådgiverens kontor, Socialborgmesteren i Københavns Kommune, Kommunalbestyrelsen i Københavns kommune, Frederiksberg Byret, Københavns Byret, Østre Landsret, offentligt.

Vedr. sagsnummer 2018-0173558

Med henvisning til Socialforvaltningens svar af 29. juni 2018 har vi hermed opfølgende spørgsmål.

Vores sagkyndige har, siden vores sidste henvendelse, med stor bekymring, fulgt adskillige børnesager behandlet i Københavns kommunes børne- og familieafdelinger. Vores oprindelige spørgsmål adresserede den ulovlige sagsbehandling i anbringelsessager, med fokus på Københavns Kommunes villighed til at genbehandle sagerne, hvori der blev fundet grove fejl.

Vi kan forstå på jeres brev, at Københavns Kommune nu uddanner nye sagsbehandlere i forvaltningsret, at I hvert kvartal selv fører tilsyn med sagsbehandlingen og at I har indgået et samarbejde med Socialstyrelsens Task Force for udsatte børn, unge og deres familier. Vi mangler dog stadig svar på, om I rent faktisk genbehandlede sagerne og om denne genbehandling førte til andre resultater end anbringelse af barnet/børnene.

Vores sagkyndige oplever desværre ikke, at forvaltningerne i Københavns kommune har rettet op på den sagsbehandling, som Københavns kommune er kritiseret for i blandt andet United Nations Committee on the Rights of the Child - Concluding observations on the fifth periodic report of Denmark af 29. september 2017. Rapporten er vedhæftet.

I de børnesager vores sagkyndige i Hjertestilhed – Stop Vold mod Børn har fået tilsendt og gennemgået er det blandt andet kritisk, at sagsbehandlingen i Københavns Kommune ikke opfylder den europæiske menneskerettighedskonvention.

I anbringelsessager er den danske stat, herunder også kommunerne, forpligtet til at sikre genforening mellem barn og forælder, og er forpligtet til at tage de nødvendige skridt for at opfylde EMRK artikel 8.

Af FN-konventionen af 20 november 1989 om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen) fremgår af artikel 9, stk. 1, og af artikel 18, stk. 2, følgende:

Artikel 9, stk. 1, Deltagerstaterne skal sikre, at barnet ikke adskilles fra sine forældre mod deres

vilje, undtagen når kompetente myndigheder, hvis afgørelser er undergivet retlig prøvelse, i overensstemmelse med gældende lov og praksis bestemmer, at en sådan adskillelse er nødvendig af hensyn til barnets tarv.

En sådan beslutning kan være nødvendig i særlige tilfælde, f.eks. ved forældres misbrug eller vanrøgt af barnet, eller hvor forældrene lever adskilt og der skal træffes beslutning om barnets bopæl.

Af artikel 18, stk. 2 fremgår, med henblik på at sikre og fremme de rettigheder, der er indeholdt i denne konvention, at deltagerstaterne skal yde passende bistand til forældre og værger ved disses udførelse af deres pligter som opdragere af børn og skal sikre udviklingen af institutioner, ordninger og tjenesteydelser til omsorg for børn.

FN's børnekomite "(COMMITTEE ON THE RIGHTS OF THE CHILD) udtaler i "Concluding observations - Denmark" af 23. november 2005 bekymring over det stigende antal anbringelser uden for hjemmet af børn i Danmark.

I præmis 33 udtales det blandt andet, at "en grundig vurdering af behovet for" ("a thorough assessment of the need of") anbringelse af børn uden for hjemmet ikke altid finder sted i Danmark, og at kontakten mellem det anbragte barn og forældrene er "meget begrænset" ("very limited"). I præmis 34 anbefales det blandt andet, at de danske myndigheder øger indsatsen med at yde støtte til børnene og deres forældre med henblik på at begrænse antallet af anbringelser uden for hjemmet.

I FN's "Guidelines for the Alternative Care of Children" af 24. februar 2010. I afsnit II (a), punkt 3, fastslås princippet om, at anbringelse af børn uden for deres familie skal tilrettelægges således, at man mest muligt øger muligheden for, at barnet kan returnere til sin familie. I de efterfølgende afsnit beskrives den indsats, som myndighederne skal foretage for at støtte familier i at kunne passe deres egne børn.

I punkt a i afsnittet om "Children deprived of a family environment" i "Concluding Observations" of the Committee on the Rights of the Child vedrørende Danmark af 4. februar 2011 anbefaler komiteen, at de danske myndigheder i højere grad "tilbyder tilstrækkelig støtte" ("provide appropriate support") til familier for at begrænse omfanget af anbringelse af børn uden for hjemmet.

En anbringelse skal **altid** og **uden undtagelse** være en midlertidig foranstaltning, og såvel kommunen, som anbringelsesstedet skal arbejde for, at barnet bringes hjem til sit biologiske ophav igen jf. EMRK artikel 8 jf. CASE OF STRAND LOBBEN AND OTHERS v. NORWAY, no. 37283/13 af d.10. september 2019. Dommen er vedhæftet.

I den henviste doms præmis 7 fremgår:

7. The domestic authorities never considered the foster care of the child as a temporary measure with the ultimate aim of reuniting the mother and her child, and they did not seriously engage in supporting the mother with a view to improving her capacity as a mother. In this respect, they disregarded the Court's case-law and their respective obligations.

Præmis 7 beskriver formålet med en anbringelse og krav til myndighederne under anbringelsen:

7. De nationale myndigheder betragtede aldrig anbringelsen af barnet som en midlertidig foranstaltning, med det overordnede mål at genforene moren og hendes barn, og de forsøgte sig ikke at støtte moren med henblik på at forbedre hendes evner som mor. I denne henseende ignorerede de Rettens praksis og deres egne forpligtelser.

I dommens præmis 212 fremgår det bl.a. at forældrene, under hensyntagen til de særlige omstændigheder i sagen og især den alvorlige karakter af de beslutninger, der skal træffes, skal være involveret i beslutningsprocessen. Og i tilstrækkelig grad, give dem den nødvendige beskyttelse af deres interesser, hvor forældrene har været i stand til fuldt ud at fremlægge deres sag. Forældres udøvelse af retsmidler med henblik på at opnå en hjemgivelse af deres barn, kan ikke anvendes imod dem, som denne bestemmelse medfører.

En effektiv respekt for familielivet kræver ligeledes, at fremtidige forhold mellem forælder og barn udelukkende bestemmes på baggrund af alle relevante overvejelser, som skal indgå i sagen.

212. In cases relating to public-care measures, the Court will further have regard to the authorities' decision-making process, to determine whether it has been conducted such as to secure that the views and interests of the natural parents are made known to and duly taken into account by the authorities and that they are able to exercise in due time any remedies available to them (see, for instance, W. v. the United Kingdom, 8 July 1987, § 63, Series A no. 121, and Elsholz, cited above, § 52). What has to be determined is whether, having regard to the particular circumstances of the case and notably the serious nature of the decisions to be taken, the parents have been involved in the decision-making process, seen as a whole, to a degree sufficient to provide them with the requisite protection of their interests and have been able fully to present their case (see, for example, W. v. the United Kingdom, cited above, § 64; T.P. and K.M. v. the United Kingdom [GC], no. 28945/95, § 72, ECHR 2001-V (extracts); Neulinger and Shuruk, cited above, § 139; and Y.C. v. the United Kingdom, no. 4547/10, § 138, 13 March 2012). From the foregoing considerations it follows that natural parents' exercise of judicial remedies with a view to obtaining family reunification with their child cannot as such be held against them. In addition, in cases of this kind there is always the danger that any procedural delay will result in the de facto determination of the issue submitted to the court before it has held its hearing. Equally, effective respect for family life requires that future relations between parent and child be determined solely in the light of all relevant considerations and not by the mere effluxion of time (see W. v. the United Kingdom., cited above, § 65).

De forældre, der ofte anmoder om hjemgivelse, er som oftest udsat for et justitsmord, hvor barnet ikke skulle have været anbragt i første omgang. De forældre, der er bekendte med, at de ikke evner at varetage tarvet hos barnet, er normalt ikke de forældre, der anmoder om hjemgivelse ofte.

Der henvises i den forbindelse til CASE OF STRAND LOBBEN AND OTHERS v. NORWAY, no. 37283/13, præmis 8, hvoraf fremgår, at det er en krænkelse af EMRK artikel 8, at tærsklen for at tage et barn i offentlig pleje er meget lav, hvorimod tærsklen er ekstrem høj, hvis anbringelsen skal ophøre. Før en hjemgivelse kan ske, skal forældrene vise, at det er "meget sandsynligt", at de vil være i stand til at give barnet ordentlig pleje.

Et sådant krav er problematisk i lyset af Domstolens praksis og statens forpligtelse til at træffe foranstaltninger for at sikre ret til familieliv i medfør af artikel 8 i Konventionen. Barnet skal hjemgives så snart det er muligt (se punkt 208).

Det bemærkes, at afgørelser truffet i børne- og familiesager i Københavns kommune ofte begrundes i *ubundet skøn*, og heraf ikke "skøn under regel", hvilket medfører, at børn og forældre er uden reel retssikkerhed. Selv hvis forældrene i et specifikt tilfælde lykkedes med at bevise, at det er "meget sandsynligt", at de vil være i stand til at varetage barnets tarv, ville deres forsøg være formålsløse, hvis "barnet er blevet så knyttet til personer og det miljø, hvor han eller hun bor, at man ikke vil sikre en hjemgivelse, idet det vurderes, at dette kan medføre alvorlige problemer for barnet. Med andre ord, gør tidsperioden for en anbringelse det usandsynligt, at en anbringelse nogensinde vil ophøre, hvilket er en krænkelse af EMRK artikel 8.

Af dommens præmis 8 fremgår krav til anbringelse kontra krav til hjemgivelse i et tidsperspektiv:

8. The authorities' attitude concurs with the domestic law, setting a very low threshold for taking a child into public care, but an extremely high threshold for discontinuing this public care (see, in particular, section 4-21 of the Child Welfare Act, referred to in paragraph 122). In order for the foster care order to be revoked, the parents have to show that it is "highly probable" that they would be able to provide the child with proper care. Such a requirement is problematic in the light of the Court's case-law and the State's duty to take measures in order to facilitate family reunification as soon as reasonably feasible (see paragraph 208). The Child Welfare Act also seems to grant the authorities unfettered discretion. Moreover, even if in a specific case the parents succeeded in this regard, their attempts would be futile if "the child has become so attached to persons and the environment where he or she is living that ... removing the child may lead to serious problems for him or her" (see, again, section 4-21 of the Act). In other words, the simple passage of time makes it most unlikely that a care order will ever be revoked.

De anbringelsessager, vi er i besiddelse af fra Københavns Kommune, bærer i stor grad præg af gisninger, formodninger og fantasier frembragt af socialrådgivere eller socialformidlere, der ikke er fagligt kompetente til at foretage en objektiv og professionel vurdering af en given sag, hvilket medfører, at anbringelser fra gode forældre er overrepræsenterede i anbringelsessagerne.

I Københavns Kommune er hovedparten af anbringelser, vi har kendskab til, baseret udelukkende på "et skøn" og hvad sagsbehandleren *tror* vil ske med børnene. Denne praksis er direkte uforenelig med Børnekonventionens bestemmelser og den evidensbaserede forskning, der påviser, at man påfører uoprettelige skader på børnene ved denne form for sagsbehandling. Et skøn må aldrig være det element, der ligges til grund for en anbringelse af et barn, som det ses gøres i dag.

Samarbejde

Det bemærkes, at forestillingen af samarbejde mellem forældre og myndigheder, opfattes af sagsbehandlerne i Københavns kommune, som værende, at forældre skal underlægge sig en sagsbehandlers vilkårlige adfærd.

Således bemærkes det, at sagsbehandlerne i Københavns kommune har svært ved at håndtere forældre, der har en større faglighed og indsigt end de selv har. I Hjertestilhed – Stop Vold mod Børn, har vi mange sager, hvor veluddannede og ordentlige forældre helt eller delvist skrives ud af børnenes liv. Børnenes liv før og efter undersøges ikke nærmere, og børnene får ingen hjælp eller støtte, når de fra den ene dag til den anden bliver overdraget fra deres hjem til et anbringelsessted eller afskæres fra deres primære omsorgsperson grundet andre afgørelser end anbringelse. Praksis i Københavns kommune er, at barnet kun tillades en minimal adgang og kontakt til sin primære omsorgsperson efter en anbringelse eller andre foranstaltninger medførende adskillelse fra dets primære omsorgsperson. Denne praksis leder til traume-bonding, diverse tilknytningsforstyrrelser og hjerneskader, som udspecificeres i afsnittet: "Skader ved anbringelse og separation fra primære omsorgsperson".

Der ses desværre i mange sager et decideret "clean-cut", hvor børn og forældre holdes adskilt med minimal kontakt, hvilket påvirker barnets udvikling, og den forælder der fratages muligheden for at beskytte og give barnet omsorg, negativt.

Når barnet reagerer efter samvær med sine biologiske forældre, er det ofte en reaktion, der er grundet i savn, sorg og afmagt over at være adskilt. Dog fortolker sagsbehandlerne reaktionerne frit i forhold til det resultat der ønskes, og sjældent korrekt i henhold til barnets udviklingsmuligheder og relationer, barnets alder og eventuelle traumer, det er blevet påført ved adskillelsen. Det ses alt for ofte at sagsbehandlere i Københavns kommune, i stedet for at imødekomme barnets behov for kontakt og samvær med sine forældre, prøver at få barnet og forældrene til indordne sig ved at minimere kontakten og samvær. Ud over at denne metode er livsødelæggende for både børn og forældre, krænker den også retten til familieliv.

Når et barns behov ikke mødes og når det straffes (minimering af samvær og kontakt) for, at udvise symptomer på et grundlæggende behov for sin primære omsorgsperson, er det psykisk vold, som defineret i Lev Uden Volds socialfaglige rapport (2018) om emnet og kortlægning af definitioner og begreber om psykisk vold (2018). Begge rapporter vedhæftet. Psykiske vold kan få offeret til at underkaste sig og ændre adfærd, hvilket for ukvalificerede personer ser ud som om

barnet har indordnet sig sine nye betingelser. Dog er virkeligheden at barnet internaliserer sin sorg og sørger over en mor eller/og far, som er levende et sted derude. En adfærdsændring under omstændigheder, der har stærke paralleller til psykisk vold og social kontrol, får psyko-emotionelle konsekvenser senere i livet hos ofrene og deres familier.

I disse sager ser vi ikke, at der er støtteforanstaltninger til forældre, der fra den ene dag til den næste mister deres barn/børn. Mange af disse forældre sidder i dag med svære traumebelastninger, og har mistet deres ellers givende karrierejobs.

To nylige undersøgelser har undersøgt dødeligheden blandt mødre, som får deres børn tvangsanbragt. Det ene studie fandt at selvmordsforsøg hos mødrene med tvangsanbragte børn var 2.82 gange højere, og at selvmordsraten var mere end fire gange højere hos mødre med tvangsanbragte børn end hos mødre, som stadig har deres børn¹. Det andet studie fandt at mødre, hvis børn var tvangsanbragte, havde 3,5 gange højere sandsynlighed for at dø af undgåelige årsager (f.eks.: uforsætlige skader og selvmord) og 2,9 gange højere sandsynlighed for at dø af uundgåelige årsager (f.eks.: bilulykker og hjertesygdomme)². Separationen påvirker således ikke kun barnet, men forårsager også en forhøjet dødelighed og forringet livskvalitet hos andre familiemedlemmer. Det er ikke usædvanligt, at hele familier går i opløsning på grund af en tvangsanbringelse, anbringelse eller andre afgørelser der separerer barnet og en primær omsorgsperson. I øvrigt afgørelser som kan være foretaget på et yderst tvivlsomt grundlag, som ovenfor beskrevet, baseret på skøn og synsninger fra en ikke kvalificeret sagsbehandler.

Trusler om tvangsanbringelse er også et hyppigt foretagende, i Københavns kommunes forvaltninger, for at få forældre til at ophøre med at søge om en given ydelse, som primært vedrører børn med nedsat funktionsevne. At blive truet på sin familieenhed, er ikke blot afstumpet og ondskabsfuldt, det er til og med ulovligt. En praksis, som tidligere Børne- og Socialminister Mai Mercado, i øvrigt tog stærkt afstand fra.

Da der ikke er nogle konsekvenser for den type af adfærd, er dette et et virkemiddel, der ganske hyppigt anvendes i de sager vi har til rådighed.

Anbringelser af børn sker således også i sager, hvor forældre konflikter uagtet, at der forefindes minimum én egnet forælder, der kan varetage barnets tarv. Det er ikke i barnets tarv, når medarbejdere i Københavns kommune bruger trusler om anbringelse eller tvangsanbringer barnet, i sager hvor Istanbulkonventionen og Børnekonventionen i stedet burde finde anvendelse.

¹ Wall-Wieler, E. et al (2017) *Suicide Attempts and Completions among Mothers Whose Children Were Taken into Care by Child Protection Services: A Cohort Study Using Linkable Administrative Data*. The Canadian Journal of Psychiatry. URL: <https://doi.org/10.1177/0706743717741058>

² Wall-Wieler, E., Ross, LL., Nickel, NC., Chateau, D., Brownell, M. (2018) *Mortality Among Mothers Whose Children Were Taken into Care by Child Protection Services: A Discordant Sibling Analysis*. American Journal of Epidemiology Vol. 187, issue 6, s.1182-1188.

At alt for mange sagsbehandlere i Københavns Kommune anser anbringelse og adskillelse af børn fra deres primære omsorgsperson, som en potentiel konfliktløsningsmetode mellem forældre, med fokus på, at barnet skades af en sådan forældrekonflikt, hvor det antages, at det at barnet stilles i en loyalitetskonflikt, er til større skade for barnet end at sikre, at den – som ofte – afvigende part i forældrekonflikten afskærmes fra den øvrige del af familien. Der er tale om et narrativ og der er intet fagligt eller teoretisk belæg for, at man som udgangspunkt i enhver børnesag, hvor der er en høj konflikt mellem forældrene, konkluderer, at barnet er i en loyalitetskonflikt.

Her skal vi ydermere pege på de børne- og familiesager, hvor der er vold mod den ene forælder fra den anden forælder. Vi skal her gøre opmærksom på Forældreansvarsloven af 1. april 2019, som foreskriver at børn skal beskyttes mod vold, herunder også at være vidne til vold.

Idet sagsbehandlingen i Københavns kommune, i disse sager, foreskriver resultaterne i Familieretshuset og ved domstolene er det kritisabelt, når sagsbehandlere ikke beskytter børn og deres beskyttende forælder mod vold. Vi har flere sager fra Københavns kommune, hvor vold mod en forælder, med barnet som vidne, er dokumenteret via rapporter fra krisecentre, hospitalsjournaler og via §50 undersøgelser fra andre forvaltninger uden, at Københavns kommune har foranstaltet støtte eller hjælp til ofrene. Her ses fravær af hjælp og støtte til at skærme børnene og den voldsramte forælder i f.eks. samværssituationer, ved forældremøder og aktiviteter i institutioner. Vi har blandt andet læst notater fra sagsbehandlere, hvori der udtrykkes utilfredshed med, at en voldsramt forælder (ofte moren) ikke vil sidde til møde med sin overgrebsmand. Det ses endvidere, at sagsbehandlere i Københavns kommune fjerner dokumentationen om vold og overgreb i sagsfremstillingen og gør offeret til problemet i familiesagen, hvilket er brud på national såvel som international lovgivning. En sådan sagsbehandling er ikke til barnets bedste og er direkte skadelig for barnet og voldsofferet. Vi må derfor anbefale, at sådan sagsbehandling ophører med øjeblikkelig virkning og at Københavns kommune begynder, at tage vold i nære relationer alvorligt og får uddannet medarbejderne i voldsdynamikker, voldspiralen, stalking, chikane og anden skadelig adfærd.

Vi kan hermed oplyse Københavns kommune om, at det er dobbelt traumatiserende, når voldsofre ikke lyttes til. Undersøgelser, artikler og rapporter viser med alt tydelighed, at mødres frygt, uro, og angst for deres eget og deres børns ve og vel er begrundet, og sagsbehandlere bør være orienteret om voldens konsekvenser for børnene såvel som for den voldsramte forælder:

Fra 2016 – 2018 er 22 børn blevet slået ihjel af deres forældre. Det er overvejende fædre, der begår drabene ud fra et hævnmotiv – og det sker typisk efter et brud eller en skilsmisse fra barnets mor:

<https://nyheder.tv2.dk/2019-06-12-ekspert-et-moenster-gaar-igen-naar-foraeldre-slaar-deres-boern-ihjel>

Nyt, omfattende studie kortlægger 1.417 drab i Danmark gennem 25 år og giver dermed det mest omfattende talmateriale af området siden 1970'erne. Tallene viser blandt andet, at 56 procent af alle drab på kvinder bliver begået af partneren:

<https://www.information.dk/indland/2019/08/ny-forskning-300-536-kvindedrab-begaaet-partneren>

Danske mænd er de mest kvindehadiske i EU. 52% af danske kvinder er udsat for vold, nedlædning og chikane:

<https://politiken.dk/indland/art5529258/Rapport-Danske-mænd-er-de-mest-kvindehadiske-i-EU>

Svarende til 1-2 elever i hver folkeskoleklasse i teenageårene har været udsat for seksuelt overgreb. Knap 1/3 af os danskere oplever i løbet af livet en seksuel krænkelse. 3 ud af 4 kommuner har ikke en handleplan for, hvordan de skal forebygge seksuelle overgreb og hjælpe de børn og unge, der bliver ramt:

<https://www.lokk.dk/lille-menu/presse/ny-rapport-mangelfuld-indsats-over-for-seksuelle-overgreb-pa-born-og-unge/>

Signaler og tegn på at en voksen udsættes for vold:

<https://socialstyrelsen.dk/voksne/vold-i-naere-relationer/hvordan-skal-du-handle/arbejder-du-med-voksne-i-den-kommunale-administration/mens-volden-star-pa>

Et resumé af vold og samværsproblematikker for børn, når der udøves vold mod deres ene forælder:

<https://danner.dk/vold-mod-born>

Desperate mødre flygter fra deres voldelige eks partnere og er tvunget til at leve uden penge i udlandet. I England ser man nu på konsekvenserne af en forældreansvarslov, der er identisk med den man har haft i Danmark fra 2007 – 2019 og en uansvarlig sagsbehandling, hvor mødre ikke får lov til at beskytte deres børn.

<https://www.mirror.co.uk/news/uk-news/mums-desperate-escape-abusive-exs-20324020>

Der forefindes en overflod af læsevenligt materiale der understreger, at vold er skadende. Løsningen er ikke at tvangsanbringe barnet, som er vidne til volden eller udsættes for vold. Begrundelser som; ”det er svært at finde ud af hvad der er op og ned i disse sager, for det er påstand mod påstand” er ikke gangbare, da vi ubesværet i de pågældende sager, vi har til rådighed, kan lokalisere handlinger, reaktioner, anmeldelser til politi og sundhedsmyndigheder, underretninger speciallægeerklæringer og krisecenterrapporter, som utvetydigt påviser, at der har været vold mod den ene forælder. Det er således utilfredsstillende, at Københavns kommunes sagsbehandlere ikke iagttager barnet bedste i disse sager. Det er ikke til barnets bedste, når tilknytning- og udviklingsteoretisk videnskab ignoreres igennem trusler om, at tvangsanbringe

barnet såfremt den voldsramte forælder ikke ”samarbejder” med sin overgrebsmand og kommunens sagsbehandler.

Skader ved anbringelse og separation fra primære omsorgsperson

Undersøgelser viser at børn fra 5 år og derunder, som adskilles fra sin primære omsorgsperson i 30 dage har en signifikant øget risiko for, at udvikle borderline personlighedsforstyrrelser i teenageårene³. Man ved også, at kortere adskillelisesperioder på en uge og op til 30 dage mellem barnet og dets primære omsorgsperson, er så stressende for barnet, at det kan lede til mangelfulde akademiske færdigheder senere i barnets liv⁴. Derudover er det påvist, at adskillelse mellem et barn og dets mor resulterer i, at barnet kan udvikle vedvarende aggressiv og negativ adfærd⁵. Hos piger ses en alt for tidlig seksuel debut og generelle tilpasningsproblemer i teenageårene og pre-teenageårene korreleret til adskillelse og afbrydelser i tilknytningen mellem barnet og dets primære omsorgsperson og dermed implicit svigt af barnets behov for en tryk tilknytning⁶.

Et stort dansk studie fra 2007 fastlog, at den gennemgående årsag til udviklingen af skizofreni, bipolare lidelser og/eller svær depression i teenagealderen samt i voksenlivet, er adskillelse fra sin primære omsorgsperson i barndommen⁷. Dette støttes af en undersøgelse fra 1999, som også finder at skizofreni og personlighedsforstyrrelser er tæt knyttet til adskillelse mellem barn og dets primære omsorgsperson⁸.

Tilknytningsteorien som først beskrevet af Bowlby⁹ opstod ud fra et ønske om, at højne den generelle trivsel blandt børn og unge. Han påviste at tilknytningen mellem barnet og dets primære omsorgsperson er det vigtigste element for barnets trivsel igennem hele livet. Siden Bowlby påviste, at trivsel hos et barn og senere hen i voksenlivet er afhængig af en tryk tilknytning til sin mor (primære omsorgsperson) har forskere kontinuerligt konstateret, at Bowlby havde ret. Der foreligger således ingen empiri der foreslår, at adskillelse mellem et barn og dets primære

³ Crawford TN, Cohen PR, Chen H, Anglin DM & Ehrensaft M (2009) *Early maternal separation and the trajectory of borderline personality disorder symptoms*. Development and Psychopathology. Vol.21, pp.1013-1030.

⁴ Leventhal T. & Brooks-Gunn J. (2000) *Entrances and Exits in children's lives: Associations between household events and test scores*. New York: Teachers College, Columbia University. Unpublished Manuscript.

⁵ Howard K, Martin A, Berlin LJ, Brooks-Gunn J. (2011) *Early Mother-Child Separation, Parenting, and Child Well-Being in Early Head Start Families*. Attachment Human Development. Vol.13, Issue 1, pp. 5-26 (doi: 10.1080/14616734.2010.488119)

⁶ Adam EK. & Chase-Lansdale PL. (2002) *Home sweet home(s): Parental separations. Residential moves, and adjustment problems in low-income adolescent girls*. Developmental Psychology. Vol. 38, pp.792-805.

⁷ Laursen, TM. Munk-Olsen, T. Nordentoft, M. Mortensen, PB. (2007) *A comparison of selected risk factors for Unipolar Depressive Disorder, Bipolar Affective Disorder, Schizoaffective Disorder, and Schizophrenia from a Danish population-based cohort*. Journal Clinical Psychiatry. Vol.68. pp.1673-81.

⁸ Agid O. et al. (1999) *Environment and vulnerability to major psychiatric illness: a case control study of early parental loss in major depression, bipolar disorder and schizophrenia*. Molecular Psychiatry. Vol. 4, pp. 163-172.

⁹ Bowlby, J. *Attachment and loss. Vol. 1 Attachment*. New York: Basic Books (1969/1982) & Bowlby, J. *Attachment and loss. Vol. 2 Separation*. New York: Basic Books (1973)

omsorgsperson er sundt. Derimod ved man, at plejebørn og børn på børnehjem udviser langt flere adfærdsproblemer end børn som man, trods reducerede forældreevner, lader blive hos deres primære omsorgsperson. Dette skyldes, at traumet ved at adskille barnet fra sin primære omsorgsperson og derved bryde tilknytningen, har stor negativ effekt på barnet med socio-emotionelle skadesvirkninger til følge¹⁰.

Søskenderelationen er betydelig og studier viser, at hvis søskende adskilles eller mister hinanden i barndommen er der en signifikant øget risiko (71% forøget) for død før tid. I Danmark har man ikke fokus på sorgen og de relaterede psyko-emotionelle processer, der opstår når børn mister eller fratages en primær forælder eller en søskende¹¹. Internationale studier viser dog, at børn der mister deres primære omsorgsperson er i højrisiko for, at udvikle kompleks sorg og svær depression¹² med en forhøjet risiko for selvdestruktiv adfærd, selvmord og forsøg på selvmord senere i livet¹³.

Det gøres derfor gældende, at det er direkte farligt for barnets helbred på længere sigt, når anbringelser af søskende ikke tager hensyn til tilknytningen imellem dem. I dag adskilles søskende alt for tit i anbringelsessager, hvilket er en praksis der bør ophøre straks.

Da børn har et latent behov for beskyttelse og en ringe tilknytning til de voksne de anbringes hos, kan børn skjule deres lidelser og sorgen over tabet af en primære omsorgsperson (ofte moderen). Netværket omkring et anbragt barn tolker derfor, at barnet er kommet over sorgen¹⁴. Dette er i høj grad ikke tilfældet. Børn kan internalisere sorgen og idet personer omkring barnet generelt er uvidende om mekanismerne af sorgbearbejdelse, får barnet ikke lov til at udtrykke tabet af sin primære omsorgsperson, hvilket skader barnet i høj grad og påvirke livskvaliteten langt ind i voksenlivet.

Allerede i årene efter anden verdenskrig blev det påvist, at børn, der fratages deres primære omsorgsperson, udvikler en række forandringer i deres DNA, når de sammenlignes med børn, der ikke fjernes fra sine forældre/sin forælder. Forandringerne ved DNA-ændringer, vil igennem hele livet påvirke, hvilke gener, der er aktive versus inaktive.

Dette medvirker til at forklare, hvorfor de (tvangs)fjernede/bortadopterede og børn, der adskilles fra deres primære omsorgsperson langt oftere, udvikler en lang række problemer og sygdomme, såsom sygdomme i hjerne, sind (psykiske lidelser), hjerte og hjertekar-system, immunsystem, stofskiftet (fx diabetes) m.fl.

Videnskaben har fastslået, at alle disse problemer bliver værre, jo længere tid separationen varer.

¹⁰ Lawrence CR, Carlson EA, Egeland B. (2006) *The impact of foster care on development*. Development and Psychopathology. Vol.18, pp. 57-76.

¹¹ Yongfu Y. et al. (2017) *Association of mortality with the death of a sibling in childhood*. JAMA Pediatrics. Vol. 171, issue 6, pp. 538-545

¹² Weller RA, Weller EB, Fristad MA. & Bowes JM. (1991) *Depression in recently bereaved prepubertal children*. American Journal Psychiatry. Vol. 148. Issue 11. Pp. 1536-40.

¹³ Szanto K. et al. (2006) *Indirect self-destructive behavior and overt suicidality in patients with complicated grief*. Clinical Psychiatry. Vol.67. pp. 233-39.

¹⁴ Black D. (1998) *Bereavement in childhood*. British Medical Journal. Vol.316. Issue.135. pp.931-34.

Det er påvist, at en separation ved en hospitalsindlæggelse, i sig selv er nok til, at der sker små ændringer i hjerne, sind og immunsystem. Når et nyfødt spædbarn er indlagt på neonatalafdelingen, og spædbarnet dermed er frataget sin moderlige kontakt, kan man måle, at spædbarnets hormonsystem og nervesystem ændres i en ugunstig retning, som forklarer hvorfor barnet senere i livet oftere rammes af stress, depression og angst. I disse undersøgelser er der foretaget sammenligninger med spædbørn, der *ikke* har været frataget deres moderlige kontakt.

Man er således særdeles veloplyst om de skader, der påføres børn, når disse fratages deres primære omsorgsperson, hvor det er moderen, der oftest må anses, som den mest primære, særligt for små børn.

At anbringe et barn er således indgribende ikke kun for barnets ydre liv, men tillige for barnets biogenetik, og heraf ændringer i barnets DNA med uoprettelige skader til følge for barnet ved barnets adskillelse fra dens primære omsorgsperson.

Derfor er det særdeles vigtigt, at man er meget tilbageholden med dels at fjerne børn fra deres primære omsorgsperson, men tillige - i videst muligt omfang - undgår tvangsanbringelser, og i særdeleshed undgår tvangsbortadoptioner, da det er et faktum, at man ved disse handlinger hermed påfører barnet uoprettelige fysiske- såvel som psykiske skader, der vil følge barnet resten af livet.

Mange af disse data er fra finske forskningsstudier, idet man i Finland under 2. verdenskrig foretog nogle ret udbredte (tvangs)fjernelser af ca. 70 000 børn, hvorfor der eksisterer et omfattende forskningsmateriale derfra.

Disse forskningsstudier er suppleret med en del andre studier, som påviser de samme resultater. Heraf er der nogle britiske studier, der fremhæver øget forekomst og sværere grad af depression og angst hos tvangsfjernede børn end hos ikke-tvangsfjernede børn.

Studier af latinamerikanske børn, der fratages deres forældre, når de krydser grænsen til USA, viser at børnene får psykiske lidelser og PTSD såfremt de oplever selv kortvarig separation fra forældrene i forbindelse med immigrationen til USA. Sammenligningsgrundlaget (kontrolgruppen) er de samtidige latinamerikanske børn, der immigrerer til USA *uden* at blive separeret fra deres forældre.

Ud fra ovenstående anmoder Hjertestilhed – Stop Vold mod Børn om et tydeligt svar på om Københavns kommune agter, at genbehandle sager hvor lovgivningen (national som international) ikke har fundet behørig anvendelse?

Vi anmoder tillige om en redegørelse af hvorfor Københavns kommune ikke anser udvikling- og tilknytningsteoriene samt det tilgængelige evidensbaserede materiale omhandlende skaderne

ved adskillelse mellem børn og deres primære omsorgsperson, som værende vigtig i anbringelsessager eller sager, hvor det ønskes at barnet separeres fra sin primære omsorgsperson. Dette især med fokus på de sager, hvor en sagsbehandler *antager og tror* desuagtet, at speciallægerapporter, faglige udtalelser fra f.eks. læger og andet sundhedspersonale tydeligt tilkendegiver det modsatte af sagsbehandlerens antagelser om barnets forhold (handikap, sygdom, udfordringer, skilsmisseproblematikker).

Slutteligt anmoder vi om en redegørelse af Københavns kommunes politik og tilstræbelser for at beskytte børn og barnets voldsramte forælder mod vold i sager, hvor der forekommer fysisk og/eller psykisk vold mod en forælder fra den anden forælder, med eller uden barnet som vidne. I denne henseende skal vi yderligere anmode om et tydeligt svar på, om Københavns kommune vil genbehandle de sager, hvor børn ikke er blevet behørigt beskyttet, som følge af bias og antagelser og skøn uden regel.

Med Venlig hilsen

Hjertestilhed – Stop Vold mod Børn

Hjertestilhed

-Stop Vold mod Børn

Københavns kommunes konventionsmæssige forpligtelser:

CEDAW-rapport af den 15. marts 2016; Opfordringer til den danske stat, der skal indfris for at leve op til Børnekonventionen og Istanbulkonventionen.

GREVIO-Baseline Evaluation Report Denmark af 24. november 2017.

United Nations Committee on the Rights of the Child - Concluding observations on the fifth periodic report of Denmark af 29. september 2017.

IMPLEMENTATION HANDBOOK FOR THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD United Nations Children's Fund (UNICEF).

Europarådet *"Striking a balance between the best interest of the child and the need to keep families together"* af 6. juni 2018.

Videnskabelig forskning:

OVERCOMING BIASED VIEWS OF GENDER AND VICTIMHOOD IN CUSTODY EVALUATIONS WHEN DOMESTIC VIOLENCE IS ALLEGED. Af RUTH LEAH PERRIN, 2017.

Neonatal pain and reduced maternal care: Earlylife stressors interacting to impact brain and behavioral development. Af Mooney Leber SM, Brummelte S. 2016.

Trauma and Psychological Distress in Latino Citizen Children Following Parental Detention and Deportation. Af Rojas Flores L, Clements ML, Hwang Koo J, London J., 2016.

The Distress of Citizen Children with Detained and Deported Parents. Af Zayas LH, AguilarGaxiola S, Yoon H, Rey GN, 2015.

A revised inventory of Adverse Childhood Experiences. Af David Finkelhor,*, Anne Shattucka, Heather Turnera, Sherry Hamby august 2015.

Epigenomic profiling of men exposed to early-life stress reveals DNA methylation differences in association with current mental state. Af B. Khulan, JR Manning, DR Dunbar, JR Seckl, K Raikkonen, JG Eriksson and AJ Drake, 2014.

Early Life Stress and Physical and Psychosocial Functioning in Late Adulthood. Af Hanna Alastalo, Mikaela B. von Bonsdorff, Katri Ranen, Anu-Katriina, Clive Osmond, David J. P. Barker, Kati Heinonen, Eero Kajantie, Johan G. Eriksson, 2013.

Risk of severe mental disorders in adults separated temporarily from their parents in childhood: the Helsinki birth cohort study. Af Räikkönen K., Lahti M., Heinonen K., Pesonen AK., Wahlbeck K., Kajantie E., Osmond C., Barker DJ., Eriksson JG., 2011.

Adoption, psykiske lidelser og kriminalitet blandt 15-27-årige. En landsomfattende sammenlignelig registerbaseret undersøgelse af adopterede og af stedbørn sammenlignet med ikke-adopterede i Danmark. Forskningsportalen fra Justitsministeriet af Laubjerg M & Petersson B. Det Sundhedsvidenskabelige

Fakultet. Københavns Universitet. Center for Sundhed og Samfund. Institut for Folkesundhedsvidenskab. Afdeling for Almen Medicin. Enhed for Medicinsk Kvinde- og Kønsforskning. www.ifs.v.ku.dk, 2010.

Longterm effects of the British evacuation of children during World War 2 on their adult mental health. Rusby JS, Tasker F. 2009.

Childhood temporary separation: longterm effects of the British evacuation of children during World War 2 on older adults' attachment styles. Rusby JS, Tasker F. 2008.

Environment and vulnerability to major psychiatric illness: a case control study of early parental loss in major depression, bipolar disorder and schizophrenia. Af O. Agid, B. Shapira, J. Zislin, M. Ritsner, B. Hanin, H. Murad, T. Troudart, M. Bloch, U. Heresco-Levy og B. Lerer, 1999.

Vedlagt:

CASE OF STRAND LOBBEN AND OTHERS v. NORWAY, no. 37283/13 af d.10. september 2019.

CEDAW-rapport af den 15. marts 2016; Opfordringer til den danske stat, der skal indfris for at leve op til Børnekonventionen og Istanbulkonventionen.

Europarådet "*Striking a balance between the best interest of the child and the need to keep families together*" af 6. juni 2018.

GREVIO-Baseline Evaluation Report Denmark af 24. november 2017.

Istanbulkonventionen (pjece) – Europarådets konvention om forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet.

Lev Uden Vold: Kortlægning af definitioner og begreber om psykisk vold af juli 2018.

Lev Uden Vold: Socialfaglig definition af psykisk vold i nære relationer af oktober 2018.

United Nations Committee on the Rights of the Child - Concluding observations on the fifth periodic report of Denmark af 29. september 2017.